

Sygn. akt ***XI Ka 482/18***

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Żmigrodzka

Sędziowie SSO Dorota Dobrzańska (spr.)

SSO Ewa Bogusz - Patyra

Protokolant sekr. sądowy Katarzyna Radek

przy udziale Prokuratora Anny Pietrzak- Dragan

po rozpoznaniu dnia 19 czerwca 2018 roku

sprawy **M. L.** syna W. i J. z domu C. ur. (...) w S.

oskarżonego z art. 226 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie

z dnia 20 marca 2018 roku sygn. akt ***II K 900/14***

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze 240 (dwieście czterdzieści) złotych opłaty oraz 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków.

Dorota Dobrzańska Katarzyna Żmigrodzka Ewa Bogusz-Patyra

Sygn. akt XI Ka 482/18

UZASADNIENIE

M. L. został oskarżony o to, że w dniu 6 marca 2014 roku w rejonie drogi dojazdowej do miejscowości K., gmina D., powiatu (...) znieważył funkcjonariuszy Straży Granicznej st. chor. SG G. W., st. chor. SG S. P., sierż. sztab. SG P. S. oraz sierż. SG M. O. w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych w ten sposób, że kierował pod ich adresem słowa powszechnie uznane za obelżywe i wulgarne – ***tj. o czyn z art. 226 § 1 k.k.***

Wyrokiem z dnia 20 marca 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K 900/14, Sąd Rejonowy w Chełmie:

I. oskarżonego M. L. uznał za winnego tego, że w dniu 6 marca 2014 roku w rejonie miejscowości K., gmina D., powiat (...), województwo (...), znieważył funkcjonariuszy Straży Granicznej: starszego chorążego Straży Granicznej G. W., starszego chorążego Straży Granicznej S. P., sierżanta sztabowego Straży Granicznej P. S. oraz sierżanta Straży Granicznej M. O. w ten sposób, że podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych wyzywał ich

słowami uznanymi powszechnie za wulgarne i obelżywe tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 226 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 226 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku tj. do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2015, poz. 396) wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 4 (czterech) lat;

III. na podstawie art. 71 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku tj. do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2015, poz. 396) wymierzył oskarżonemu karę grzywny w ilości 60 (sześćdziesięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

IV. na podstawie art. 73 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku tj. do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2015, poz. 396) oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

V. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem opłaty, zaś na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w pozostałej części, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożyła obrońca. Zaskarżając go w całości na korzyść oskarżonego M. L.:

I. na podstawie art. 438 pkt. 2 K.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła obrazę przepisów postępowania, które miały wpływ na treść orzeczenia tj.: art. 4 K.p.k., art. 7 K.p.k., art. 366 § 1 K.p.k. w zw. z art. 410 K.p.k. poprzez rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego powstałych w toku postępowania wątpliwości; nienależyte rozpatrzenie okoliczności oraz zebranych w sprawie dowodów wskazujących na niewinność oskarżonego; rażące naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów, co doprowadziło do wniosków stojących w sprzeczności z zebraniem materiałem dowodowym oraz naruszenia zasady obiektywizmu przez uwzględnienie jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, a także jednokierunkowy przewód w zakresie oceny i wartościowania materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia przez Sąd I instancji dokonania przez M. L. zarzucanego mu czynu poprzez:

1. błędne przyjęcie, że wyjaśnienia oskarżonego w zakresie nieprawidłowości w działaniu funkcjonariuszy Straży Granicznej to prezentowana przez oskarżonego linia obrony, podczas gdy funkcjonariusze z obawy o swoją odpowiedzialność karną czy dyscyplinarną zaprzeczać mogli stosowaniu niedozwolonych procedur;

2. przyjęcie, że zeznania pokrzywdzonych są spójne i zgodne w zakresie elementów zdarzenia z dnia 6 marca 2014 r., podczas gdy zeznania pokrzywdzonych G. W. i S. P. przeprowadzone w toku postępowania przygotowawczego zostały powielone, a zatem zeznania ich nie stanowią bezpośredniej relacji z przebiegu zdarzenia;

3. przyjęcie, że zeznania pokrzywdzonych są spójne i zgodne w zakresie elementów zdarzenia z dnia 6 marca 2014 r., podczas gdy zeznania pokrzywdzonych P. S. i M. O. przeprowadzone w toku postępowania przygotowawczego zostały powielone, a zatem zeznania ich nie stanowią bezpośredniej relacji z przebiegu zdarzenia;

Alternatywnie obrońca zgłosiła:

II. na podstawie art. 438 ust. 4 K.p.k. rażąco niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz winy oskarżonego jak również nie uwzględniającej w sposób należyty innych okoliczności mających wpływ na wymiar kary i w konsekwencji orzeczenie zbyt surowej kary.

W związku z powyższym na podstawie art. 427 § 1 K.p.k. i art. 437 § 2 K.p.k. obrońca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku, orzeczenie co do istoty i uniewinnienie oskarżonego M. L.,

ewentualnie:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w zakresie, w jakim obrońca stara się wykazać, że przypisanie M. L. czynu będącego przedmiotem niniejszej sprawy było następstwem naruszenia przez Sąd I instancji elementarnych reguł uczciwego i rzetelnego procesu, wynikających z treści art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k., ma charakter wyłącznie polemiczny. Jest ona przy tym jednostronna, nie uwzględnia pełnej treści zeznań świadków i całości materiału dowodowego oraz płynących z niego w sposób nieodparty, jednoznacznych, a przy tym zdecydowanie niekorzystnych dla oskarżonego wniosków. Tym samym, prezentując jedynie czysto subiektywny punkt widzenia skarżącego, apelacja uznana być musi za całkowicie bezzasadną.

Nie mógł zatem być uwzględniony wniosek obrońcy, która domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia oskarżonego. Jednocześnie podkreślić należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie, nie dopuszczając się uchybień, które prowadziłyby do konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania zgodnie z wnioskiem ewentualnym.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych przez skarżącą w pierwszym rzędzie wskazać należy, iż Sąd Rejonowy dokonał trafnej oceny wyjaśnień M. L. dochodząc do jak najbardziej słusznej konkluzji, że podnoszone przez niego okoliczności m. in. w zakresie nieprawidłowości w działaniu funkcjonariuszy Straży Granicznej stanowią przyjętą przez niego linię obrony mającą zapewnić mu uniknięcie odpowiedzialności karnej za popełniony czyn. Nie można natomiast zgodzić się z obrońcą, że funkcjonariusze z obawy o swoją odpowiedzialność karną czy dyscyplinarną zaprzeczali stosowaniu niedozwolonych procedur. Podkreślenia wymaga, iż funkcjonariusze z pierwszego patrolu, który dokonał zatrzymania oskarżonego w osobach G. W. (k. 347) oraz S. P. (k. 334) nie znali go wcześniej i był to pierwszy ich kontakt z nim. Dopiero wchodzący w skład drugiego patrolu P. S. rozpoznał w zatrzymanej osobie M. L.. Tym samym nie jest przekonujące, że funkcjonariusze zachowywali się w sposób w jaki to opisał oskarżony, szczególnie wobec treści jego wyjaśnień, z których wynika irracjonalność jego zachowania. Nota bene, nienaturalne zachowanie M. L. wynika też z zeznania funkcjonariuszy Straży Granicznej. Nie może być zatem mowy o wiarygodności wyjaśnień oskarżonego w tym zakresie. Ponadto, jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy, oskarżony, który w postępowaniu sądowym szeroko opisywał niewłaściwe potraktowanie go przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w trakcie dokonywanych czynności nie zgłosił tego ani drugiemu patrolowi, który przyjechał później na miejsce zdarzenia, ani przełożonym pokrzywdzonych (zeznania D. M.), a nawet przesłuchującemu go prokuratorowi, choć był wtedy obecny jego obrońca (k. 131-133).

Odnosząc się do zarzutu z pkt. 2 i 3 nie można przyjąć i zarazem zdyskwalifikować całkowicie wartości dowodowej zeznań świadków z postępowania przygotowawczego tylko dlatego, że ich zeznania zostały powielone. Dostrzec wypada, iż w postępowaniu sądowym świadkowie w swobodnej wypowiedzi przedstawili zasadniczo zbieżne relacje z uprzednio podawanymi w postępowaniu przygotowawczym, a ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, pozostając w zgodzie co do ogólnego przebiegu przedmiotowego zdarzenia. Różnice i nieścisłości – wynikające z upływu czasu – w ich depozycjach nie są jednak takiego rodzaju i nie dotyczą kluczowych w sprawie kwestii by całkowicie zdyskwalifikować ich wartość dowodową dla finalnego rozstrzygnięcia. Jakkolwiek powielenie zeznań świadków G.

W. i S. P. oraz P. S. i M. O. może budzić zastrzeżenia co do sposobu gromadzenia materiału dowodowego i jego jakości, o tyle nie można uznać, iż zeznania te nie stanowią bezpośredniej relacji z przebiegu zdarzenia, a przede wszystkim by były nieprawdziwe i nie odwzorowywały przebiegu wydarzeń. Dodać trzeba, iż ich treść zapewne determinowana była sporządzonymi notatkami, jednak zważywszy na wielość interwencji i specyfikę ich pracy trudno jest od nich wymagać szczegółowego zapamiętywania poszczególnych interwencji. Apelacja nie zawiera natomiast tego rodzaju argumentacji – podobnie jak akta sprawy – by uznać, że mimo powielenia treści zeznań świadków opisany w nich przebieg wydarzeń i zachowanie oskarżonego w dniu 6 marca 2014 r. nie polegały na prawdzie.

Reasumując, Sąd odwoławczy nie stwierdził, by zaistniały uchybienia w zakresie oceny materiału dowodowego. Niewątpliwie Sąd Rejonowy dokonał jej zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów uwzględniając całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Stwierdzenie zaś, że w sferze proceduralnej nie zaistniały uchybienia przepisom kodeksu postępowania karnego w zakresie gromadzenia i oceny materiału dowodowego, uprawnia do wniosku o poprawności poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych.

Powyższe argumenty oraz zasługujące na akceptację pisemne motywy zaskarżonego wyroku pozwalają na stwierdzenie, że nie ma najmniejszych wątpliwości, co do winy M. L. w zakresie przypisanego mu czynu i poprawności jego kwalifikacji prawnej.

Podzielając zatem stanowisko Sądu I instancji co do istoty sprawy, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów odwoławczych – apelacja jest jednostronna, wyłącznie polemiczna, a skarżąca – poza kontestowaniem dokonanej przez Sąd oceny dowodów – nie wskazała skutecznie żadnego uchybienia mogącego mieć wpływ na treść wyroku.

Chybiony jest również alternatywny zarzut rażącej niewspółmierności kary, albowiem orzeczone wobec M. L. kary – dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby czterech lat oraz grzywna w wymiarze sześćdziesięciu stawek dziennych po dziesięć złotych każda stawka – nie są rażąco niewspółmiernie w rozumieniu art. 438 pkt. 4 k.p.k. Sąd Rejonowy orzekając w tym przedmiocie kierował się dyrektywami wynikającymi z treści art. 53 § 1 i 2 k.k. i w prawidłowy sposób je zastosował. Sąd odwoławczy w pełni podziela argumentację Sądu Rejonowego zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a dotyczącą wymierzonych kar w tym, co do zastosowania instytucji z art. 69 § 1 k.k. Wymierzone kary wbrew stanowisku obrońcy są adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości czynu, stopnia winy oskarżonego, jego właściwości i warunków osobistych – w szczególności jego uprzedniej karalności i dalszego braku poszanowania obowiązującego porządku prawnego. Kara grzywny jest nadto dostosowana do jego sytuacji materialnej. Jakkolwiek dochód oskarżonego nie jest stały oraz ma na utrzymaniu dziecko to nie sposób uznać by kary te były surowe w stopniu wręcz rażącym. Dlatego też brak jest podstaw do ich złagodzenia.

Rozstrzygnięcie wydane na podstawie art. 73 § 1 k.k. także jest prawidłowe.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i nie stwierdzając uchybień przewidzianych w art. 439 § 1 k.p.k. oraz art. 440 k.p.k. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego znajduje swoje uzasadnienie w treści art. art. 636 § 1 k.p.k., gdzie decyzja o opłacie za drugą instancję znajduje oparcie w treści art. 8 i art. 3 ust. 1 oraz 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. 1983 Nr 49, poz. 223), zaś decyzja o zwrocie wydatków w § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 roku w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 663).

Katarzyna Żmigrodzka Dorota Dobrzańska Ewa Bogusz – Patyra